

HELI RANTALA

PIKISAARESTA PARIISIIN

SUOMALAISMATKAAJIEN KOKEMUKSIA
1800-LUVUN EUROOPASSA

Gaudeamus

Alfred Kordelinin säätiö on tukenut teoksen kirjoittamista.

Copyright © 2020 kirjoittaja & Gaudeamus

Gaudeamus Oy
www.gaudeamus.fi

KANSI: Pekka Krankka

KANNEN KUVA: Giuseppe Canella (1788–1847): *Le Pont-Neuf et la Cité*
Paris 1832, Musée Carnavalet / Wikimedia Commons.

KARTAT: Hannu Linkola

KL 91.8 • UDK 940

ISBN 978-952-345-092-9

PAINOPAIKKA: Tallinna Raamatutrükikoja OÜ, Tallinna 2020

SISÄLLYS

MATKUSTAMISESTA JA MATKAAJISTA	9
Toukokuu 1795	9
<i>Grand tourin</i> perillisiä	16
Matkojen labyrintissa	21
Eurooppa vuosisatojen vaihteessa	29
MATKALLA	35
Itämeren eteläpuolelle	35
Manner-Euroopan postivaunut	44
Vihdoin ulkomailla!	53
Monenlaista matkantekoa	64
Rautatie	72
MAASEUDUN MAISEMISSA JA PIKKUKAUPUNGEISSA	80
Luonnon äärellä	80
Ihanat rauniot	94
Arkea ja juhlaa Saksanmaalla	103
Kohtaamisia kylissä ja kylpylöissä	118
SUURKAUPUNGEISSA	127
Vallankumousten Pariisi	127
Lontoon kadut	137
Oppinut Berliini, iloinen Wien	146
Teattereissa ja museoissa	158
Suurkaupunkien tunnelmissa	174
ETELÄISEN AURINGON ALLA	182
Toisten tiet vievät Roomaan	182
Euroopan muinaisuuden äärellä	192
Muistoja Pompejista	206
Miten kiivetä Etnan huipulle	214

RAJAT, EROT JA VIERAUS	229
Vieraat kansat, oudot tavat	229
Uskontojen Eurooppa	239
Kaupunkien pimeä puoli	246
LOPUKSI: MATKAAJIEN EUROOPPA JA KOTIMAA	257
Epilogi: kotiinpaluu	264
VIITTEET	271
KUVATIEDOT	278
KIRJALLISUUS	280
MATKAAJAT JA HEIDÄN REITTINSÄ	289
HAKEMISTOT	299
KIITOSSANAT	306